

საქართველოს გარემოს დაცვის მინისტრის

KA030117472033512

ბრძანება №-24

ქ. თბილისი

26 / იანვარი / 2012 წ.

ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს, 220 კვ. ძაბვის „სენაკი 1-2“ ეგხ-ის და ორი ქვესადგურის „მენჯი“-ს და „წყალტუბო“-ს რეაბილიტაციის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„ლიცენზიებისა და ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 24-ე მუხლის მე-4 პუნქტისა და „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა №6; 20.01.12. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ წარმოდგენილ, ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს, 220 კვ. ძაბვის „სენაკი 1-2“ ეგხ-ის და ორი ქვესადგურის „მენჯი“-ს და „წყალტუბო“-ს რეაბილიტაციის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე;
2. ამ ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-მ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 6; 20.01.12.) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ეს ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს მთავრობაში (ქ.თბილისი, ინგოროყვას ქ. №7) მისი ძალაში შესვლიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: ეკოლოგიური ექსპერტიზისა და ინსპექტორების დეპარტამენტის უფროსის ნიკოლოზ ჭახნაკიას მოხსენებითი ბარათი; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წერილი (№1405/01-28/შ; 05.01.12) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№ 6; 20.01.12).

მინისტრი

Handwritten signature: გ. ხაჩიძე

გიორგი ხაჩიძე

საქართველოს ბარემოს დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 72-72-00, 72-72-20 ფაქსი: 72-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 6

20 იანვარი 2012 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზის „სენაკი 1-2“-ს და ორი ქვესადგურის „მენჯი“-ს და „წყალტუბო“-ს რეაბილიტაციის პროექტი.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“. ქ. თბილისი, ძველი თბილისის რაიონი, ბარათაშვილი ქ. № 2.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – სენაკის, აბაშის, ხონის და წყალტუბოს მუნიციპალიტეტები.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 06.01.12 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „გერგილი“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია ს/ს „საქართველოს სახელწიფო ელექტროსისტემა“-ს, „220 კვ. ძაბვის „სენაკი 1-2“ ე.გ.ხ.-ის და ორი ქვესადგურის „მენჯი“-ს და „წყალტუბო“-ს რეაბილიტაციის და ექსპლუატაციის” გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

პროექტი მოიცავს „სენაკი 1-2“-ს მაღალი ძაბვის ე.გ.ხ.-ის და „მენჯისა“ და „წყალტუბოს“ ქვესადგურების რეაბილიტაციას. 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი „სენაკი 1-2“ ერთმანეთთან აკავშირებს ორ ქვესადგურს, „წყალტუბო 220“-ს და „მენჯი 220“-ს. ე.გ.ხ.-ს სიგრძე 58,1 კმ-ია. ელექტროგადამცემი ხაზი ექსპლუატაციაში შევიდა 1987 წელს და ფუნქციონირება შეწყვიტა 1994 წელს. ხაზის გასაყვანად გამოყენებული იყო 212 ცალი საყრდენი, მათ შორის 124 ცალი შუალედური. შემორჩენილი საყრდენების ქვედა სექციები გადარცვულია და ექვემდებარება რეაბილიტაციას. ამიტომ გზშ-ს ანგარიშში საყრდენების ტიპის ალტერნატიული ვარიანტები არ არის განხილული.

ელექტროგადამცემი ხაზი 4 რაიონის ტერიტორიაზე გადის: სენაკი, აბაშა, ხონი და წყალტუბო. იგი იწყება ქვესადგურ „წყალტუბოსთან“ და მიემართება დასავლეთისაკენ. მაღალი ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზი ძირითადად გადის სამოვრებზე, სასოფლო-სამეურნეო სავარგულეზე და გზად კვეთს სენაკი-ზუგდიდის და ქუთაისი-წყალტუბოს სარკინიგზო მაგისტრალებს; მდინარეებს ცივს, აბაშას, ტეხურას, ნოდელას, გუბისწყალს და წყალტუბოსწყალს; 110 კვ-იან, 35 კვ-იან და დაბალი ძაბვის ელექტროგადამცემ ხაზებს; კავშირგაბმულობის ხაზებს; სენაკი-ჩხოროწყუს, სენაკი-მარტვილის, აბაშა-მარტვილის, სამტრედია-ხონის, ქუთაისი-ხონის და ქუთაისი-წყალტუბოს ავტომაგისტრალებს. საპროექტო ტერიტორია მოშორებულია დაცული ტერიტორიებისაგან და საქართველოს ტექტონიკური დარაიონების სქემის მიხედვით იგი მიეკუთვნება მიწისძვრის 8 ბალიან ზონას.

გზშ-ს ანგარიშში განხილულია პროექტის განხორციელების ტრასის შერჩევის ალტერნატიული ვარიანტები. როგორც უკვე ავლნიშნეთ არსებული ე.გ.ხ.-ის ტრასა კვეთს მდინარეებს და სხადასხვა საინჟინრო ნაგებობებს. მდინარეების გადაკვეთის თავიდან ასაცილებლად განხილული იქნა ტრასის ჩრდილოეთით ან სამხრეთით გადაადგილების ალტერნატივები. ე.გ.ხ.-ის ჩრდილოეთით გადაწევის შემთხვევაში თავიდან აცილებული იქნება მდინარეების გადაკვეთა, სამაგიეროდ ე.გ.ხ.-ის ტრასა დაგრძელდება, ასევე ანძების საძირკვლებისათვის საჭირო გახდება ახალი ტერიტორიების გამოყენება. ტრასის სამხრეთით გადატანის შემთხვევაშიც გაიზრდება ტრასის სიგრძე და გარემოზე ანძების მშენებლობით გამოწვეული ზემოქმედება. გარდა ამისა ტრასა გაივლის კოლხეთის ეროვნული პარკის სიახლოვეს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე გარემოზე ნაკლებ ზემოქმედებას გამოიწვევს არსებული ე.გ.ხ.-ის ტრასის რეაბილიტაცია.

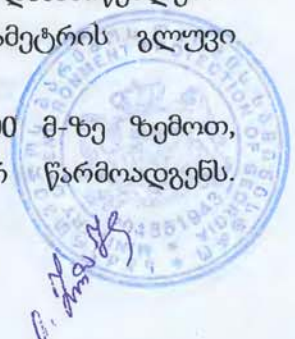
შესწავლილია საპროექტო ტერიტორიის მეტეოროლოგიური ფაქტორები, განსაკუთრებით ქარი და ლიპყინულის მოვლენები, რომლებიც დიდ ზეგავლენას ახდენენ მაღალი ძაბვის ე.გ.ხ.-ის ელემენტებზე. სარეაბილიტაციო ე.გ.ხ.-ის ტრასა გადის კოლხეთის დაბლობზე. დაბლობის ეს ნაწილი მოკლებულია ეროზიულ ფორმირებებს. გზმ-ს ანგარიშში განხილულია ე.გ.ხ.-ის ტრასის საინჟინრო-გეოლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური პირობები. გეოლოგიური კვლევებისათვის შურფების გაყვანა განხორციელდა უშუალოდ საყრდენებთან.

როგორც უკვე ავღნიშნეთ სარეაბილიტაციო ე.გ.ხ. კვეთს მდინარეებს: ცივს, აბაშას, ტეხურას, ნოდელას, გუბისწყალს და წყალტუბოსწყალს. აღნიშნული მდინარეების აუზების თითქმის მთელი ტერიტორია ათვისებულია სასოფლო-სამეურნეო კულტურებით. აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ მდინარეების: აბაშის, ნოდელის და გუბისწყლის ჭალები, წყალდიდობისა და წყალმოვარდნების პერიოდში იფარება წყლით.

მშენებლობის განხორციელება, მდინარეების გადაკვეთის მონაკვეთებზე მოხდება გარკვეული შეზღუდვების დაწესებით კერძოდ, არ მოხდება მდინარის გადაკვეთა ტექნიკით, მდინარეებზე დამონტაჟდება დროებითი ხიდები, მდინარეების გადაკვეთაზე სარეაბილიტაციო სამუშაოები განხორციელდება წყალმცირების პერიოდში, ანძების და კაბელების დასამონტაჟებლად, საჭიროების შემთხვევაში გამოყენებული იქნება ვერტმფრენები.

პროექტით, სარეაბილიტაციო 220 კვ ძაბვის ელექტროგადამცემი ხაზისათვის გათვალისწინებულია 300 მმ² კვეთის ფოლადალუმინის სადენის გამოყენება. საყრდენების ძარცვისგან დასაცავად, მთელ პერიმეტრზე გათვალისწინებულია 5 მეტრის სიმაღლემდე არსებული ყველა ქანჩის შედუღება. ლითონის საყრდენებისათვის საძირკვლად გამოიყენება რკინა-ბეტონის საძირეები. კუთხური საყრდენების საიმედო მუშაობის აუცილებლობისათვის გათვალისწინებულია ყველა დაზიანებული საძირკვლის შეცვლა ახლით. რაც შეეხება შუალედურ საყრდენებს, მათი საძირკვლების ერთი ნაწილი აღდგენას ექვემდებარება. აღდგენა განხორციელდება ბეტონში არსებული არმატურის გაშიშვლებით, მათზე სპეციალური კონსტრუქციის არმატურის ჩარჩოს მოწყობითა და შემდგომი დაბეტონებით, ხოლო მდინარის ჭალებში დასაყენებელი საყრდენებისათვის გამოყენებულია ჭალური საძირკვლები, რომლებიც რკინაბეტონის კონსტრუქციით ურთიერთდაკავშირებული სამაგრი მილებითაა აწყობილი. ე.გ.ხ.-ის ყველა საყრდენის საძირკველში გათვალისწინებულია ხელოვნური დამამიწებლების მოწყობა. დამამიწებლად გამოიყენება 12 მმ² კვეთის დიამეტრის გლუვი საარმატურე ფოლადის სხივები.

ვინაიდან ე.გ.ხ.-ის ტრასა გადის ზღვის დონიდან 1000 მ-ზე ზემოთ, „გირლანდებში“ იზოლატორების დამატება საჭიროებას არ წარმოადგენს.

პროექტით, მეხის პირდაპირი დარტყმისაგან დაცვა განხორციელდება C-70 მარკის ერთი მეხდამცავი გვარლის დაკიდებით ტრასის მთელ სიგრძეზე.

შუალედურ საყრდენებზე სადენების დამაგრება განხორციელდება ყრუ მომჭერებით, ხოლო საანკერო-კუთხურ საყრდენებზე დამჭიმ „გირლანდებში“ სადენი ჩამაგრდება საწნეხი მომჭერით.

სარეაბილიტაციო, მაღალი ძაბვის ე.გ.ხ.-ის ტრასა ძირითადად განლაგებულია ვაკე ტერიტორიაზე, მხოლოდ ბოლო მონაკვეთი (სენაკთან ახლოს) გადის მთიან მონაკვეთებზე. აღნიშნულ მონაკვეთებზე მოწყობილი იყო მისასვლელი გზები, რომლებიც დღეის მდგომარეობით ნაწილობრივ დაზიანებულია, თუმცა მათზე მოძრაობა ორხიდიანი მანქანებით შესაძლებელია. არსებული გზები, თავისი პარამეტრებით სავსებით აკმაყოფილებს სამშენებლო გზებისადმი წაყენებულ ტექნიკურ მოთხოვნებს. პროექტით გათვალისწინებულია მხოლოდ ამ გზების აღდგენა, რაც გამოიხატება ვაკისის მოსწორებაში და ორმოების ხრეშით ამოვსებაში.

სარეაბილიტაციო სამუშაოები განხორციელდება დაახლოებით 12 თვეს და დასაქმებული იქნება 200-250 ადამიანი. სამშენებლო ბანაკების მშენებლობა არ იგეგმება, რადგან სარეაბილიტაციო სამუშაოებზე გათვალისწინებულია ადგილობრივი მაცხოვრებლების დასაქმება. რაც შეეხება სამშენებლო ტექნიკის განთავსებას, შერჩეული იქნება დაბალი საკონსერვაციო ღირებულების ტერიტორია, რომელიც მოშორებული იქნება დასახლებული პუნქტიდან და ზედაპირული წყლის ობიექტიდან. ტერიტორია მოეწყობა ნიადაგისა და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურებისაგან დაცვისათვის საჭირო ყველა მოთხოვნის გათვალისწინებით.

გზმ-ს ანგარიშში განხილულია ე.გ.ხ.-ის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება.

შესწავლილი იქნა საკვლევი ტერიტორიის არსებული ბოტანიკური მდგომარეობა. პროექტის ზემოქმედების ზონაში გამოვლინდა სხვადასხვა კონსერვაციული ღირებულების მქონე მცენარეთა თანასაზოგადოებები და იშვიათი სახეობები. ე.გ.ხ.-ის მშენებლობის პერიოდში იგეგმება სამონიტორინგო დაკვირვებების განხორციელება და ახალი გარემოებების გამოვლენის შემთხვევაში, მცენარეებზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით, განხორციელდება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. სავლელ კვლევებმა საკვლევ ტერიტორიაზე ვერ გამოავლინა რაიმე მნიშვნელოვანი მონაკვეთი, რომელზეც შეინიშნებოდა ძუძუმწოვართა სახეობების ბინადრობის კვალი. საქმიანობის განხორციელების პერიოდში წყლის ცოცხალ კალაპოტთან შეხებას და შესაბამისად წყლის ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედებას ადგილი არ ექნება.

ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებას ადგილი ექნება მხოლოდ მშენებლობის პერიოდში. ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი დამაბინძურებელი ნივთიერებები: ნახშირწყალბადები, ნახშირბადის მონოოქსიდი, ჭვარტლი, აზოტის ოქსიდები, გოგირდის ოქსიდები, არაორგანული მტვერი, მანგანუმი და მისი

ნაერთები, სუსტად ხსნადი ფტორიდები, აირადი ფტორიდები, რკინის ოქსიდი. როგორც შესრულებულმა გაბნევის ანგარიშმა აჩვენა მანვე ნივთიერებების ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციის გადაჭარბებას ადგილი ექნება მხოლოდ აზოტის დიოქსიდის შემთხვევაში. მაგრამ ზემოქმედება იქნება ხანმოკლე და იგი დასრულდება მიწის სამუშაოების დასრულებისთანავე.

შენეზლობის ეტაპზე მოსალოდნელია ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის დაზიანება. ნიადაგის დეგრადაციის თავიდან ასაცილებლად გატარებული იქნება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

შენეზლობის პერიოდში საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას არ ექნება ადგილი. რაც შეეხება სამეურნეო-ფეკალურ წყლებს შესაგროვებლად მოეწყობა ჰერმეტიკული სასენიზაციო ორმოები. ორმოებიდან ნარჩენების გატანა მოხდება პერიოდულად, შესაბამისი ორგანიზაციის მიერ, ხელშეკრულების საფუძველზე. ზედაპირული წყლის ობიექტის, სამშენებლო ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების ნარევი წყლებით დაბინძურების დასაცავად, გათვალისწინებულია ნარევი წყლების დროებითი, კომპაქტური გამწმენდი დანადგარების მოწყობა.

საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ნარჩენების წარმოქმნას ადგილი ექნება მხოლოდ რეაბილიტაციის პროცესში, რომელთა დროებით განთავსება მოხდება სამშენებლო უბნების სიახლოვეს გამოყოფილ ტერიტორიებზე შესაბამისი პირობების დაცვით. მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე, ხოლო სახიათო ნარჩენები გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციას.

სამშენებლო სამუშაოების წარმოება დაგეგმილია დღის საათებში და ხმაურის დონე არ გადააჭარბებს ნორმით დადგენილ მნიშვნელობებს.

ელექტროგადამცემი ხაზის ექსპლუატაციის პერიოდში, ხაზების ქვეშ საჭირო იქნება ხე-მცენარეების ზრდის რეგულირება, რათა არ მოხდეს სადენებთან შეხება და მოკლე ჩართვის გამოწვევა.

გზმ-ს ანგარიშში განხილულია ავარიული სიტუაციების წარმოქმნის შესაძლო ვარიანტები და მათი თავიდან აცილების გზები, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები, სამუშაოების შესრულების დროს დაგეგმილი შემარბილებელი ღონისძიებები, ნარჩენების მართვის გეგმა და გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

ს/ს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“-მ უნდა უზრუნველყოს:

1. საქმიანობის განახორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი სქემის შესაბამისად.
2. გარემოსდაცვითი მონიტორინგის წარმოება გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი გეგმის შესაბამისად.
3. მშენებლობის დაწყებამდე, მოსაჭრელი ხე-მცენარეების დეტალური სახეობრივი და რაოდენობრივი განსაზღვრა. წითელი ნუსხის სახეობების მოჭრის შემთხვევაში ქმედებების „წითელი ნუსხისა და წითელი წიგნის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად განხორციელება.
4. მშენებლობის დაწყებამდე, ფაუნაზე ზეგავლენის დამატებითი დეტალური კვლევის ჩატარება და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავება.
5. მშენებლობის პერიოდში, სამშენებლო ტექნიკიდან შემთხვევით დაღვრილი ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ნიადაგის დროებით უსაფრთხოდ განთავსება და შემდგომ გაუვნებლობის ან უსაფრთხოდ განთავსების მიზნით შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციაზე გადაცემა.
6. სამშენებლო მოედნებზე წარმოქმნილი ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, აღრიცხვა, დროებით უსაფრთხოდ განთავსება და შემდგომი მართვის (გადამუშავება, გაუვნებლობა ან განთავსება) მიზნით სათანადო გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ორგანიზაციაზე გადაცემა.
7. გზმ-ს ანგარიშის თანახმად, მშენებლობის პერიოდში, სამშენებლო ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების ნარეცხი წყლების შესაგროვებლად, სპეციალური წყლის გამწმენდი ნაგებობების მოწყობა, რათა არ მოხდეს ზედაპირული წყლის ობიექტების დაბინძურება.
8. არხებისა და მდინარეების გადაკვეთებზე, ეროზიის საწინააღმდეგო, ნაპირგამაგრების საინჟინრო ღონისძიებების განხორციელება.
9. გზმ-ს ანგარიშით წარმოდგენილი, შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში:
 - მდინარეებისა და არხების გადაკვეთის სამუშაოების შესრულების დაგეგმვა წყალმცირობის პერიოდში, ზედაპირულ წყლებზე და შესაბამისად იქტიოფაუნაზე ზემოქმედების შემცირების მიზნით.
 - ავარიული სიტუაციების შემთხვევაში მათი თავიდან აცილება „ავარიული სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის“ შესაბამისად.

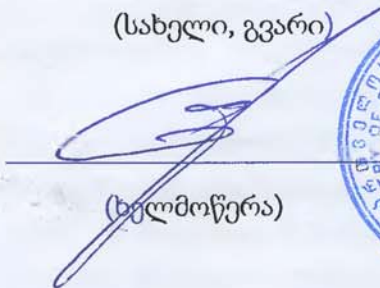
IV. დასკვნა

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ „ს/ს „საქართველოს სახელწიფო ელექტროსისტემა“-ს, „220 კვ. სიმძლავრის „სენაკი 1-2“ ეგხ-ის და ორი ქვესადგურის „მენჯი“-ს და „წყალტუბო“-ს რეაბილიტაციისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის“ მიხედვით, საქმიანობა შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

ეკოლოგიური ექსპერტიზისა და ინსპექტირების
დეპარტამენტის უფროსი

ნიკოლოზ ჭახნაკია

(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

